

**PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE**

A PSZÁF szövetkezeti hitelintézeteknél végzett átfogó vizsgálatainak tapasztalatai

**Betétbiztosítással kapcsolatos kérdések vizsgálatának tapasztalatai,
kapcsolódó felügyeleti elvárások**

Taksás Katalin
felügyelő
Pénzpiaci vizsgálati főosztály

Budapest, 2012. május 16-17.

Előszó helyett

Az előadás során ismertetésre kerülő megállapítások nem tartalmazzák a szövetkezeti hitelintézetek vizsgálata során tett valamennyi hiányossággal kapcsolatos megállapítást, az anyagok összeállítása során elsősorban a lényegesebb, több intézményt érintő problémák kigyűjtésére törekedtünk. A helyszíni vizsgálatok ugyanakkor természetesen nem csak negatív, hanem sok területen pozitív gyakorlatot is tapasztalnak, tehát a következőkben bemutatott megállapításokból nem lehet egyértelműen következtetni egyes kockázati kategóriák megítélésére, a szektor tevékenységének kockázatosságára. A hiányosságok bemutatása elsősorban azok megszüntetésére, elkerülésére való figyelem felhívást, és egymás hibájából való okulás célját szolgálja.

A vizsgálat tartalma

A betétnyilvántartás rendszere

A hitelintézet betétbiztosítással kapcsolatos kötelezettségei

A betétnyilvántartás rendszere

- betétgyűjtési- és nyilvántartási folyamat, és ellenőrzési pontjai
- szabályozottság
- kapcsolódó belső ellenőrzési tapasztalatok
- betéti termékek kialakítása, forgalmazása

A betétnyilvántartás rendszere

- Biztosított betét (névre szóló, a tőke visszafizetésre kerül, tulajdonosa betétbiztosítási védelemben részesül)
- Az értékpapírszerű formában kiállított betéti okiraton kerüljön feltüntetésre, hogy az alapjául szolgáló szerződés takarékbetét szerződés (Hpt. 211. § (3))
- Takarékbetét természetes személyeknek értékesítendő forma
- Takarékbetét esetén az okiraton fel kell tüntetni a befizetést, a kifizetést és a kamat jóváírását. Kelléghiányosnak tekinthető a nyomdai okirat, ha visszaváltáskor az okiraton nem kerül feltüntetésre a kifizetés dátuma
- Előfordul, hogy a szabályzatokban takarékbetétek közé sorolnak betéti szerződéseket, bankszámlatermékeket

Betétbiztosítási kérdések vizsgálata – Témakörök

A hitelintézet betétbiztosítással kapcsolatos kötelezettségeit megfelelően teljesíti-e?

- betétek, betétesek azonosító adatok nyilvántartása olyan módon, hogy azok a kártalanítás végrehajtása céljából 5 munkanapon belül átadhatóak legyenek az OBA-nak
- a szükséges adatoknak – az Alap kifizető rendszerének megfelelő – rendelkezésre állása, a betétek személyenként történő összevonása
- díjfizetés
- betétesek tájékoztatása

Konzolidált Biztosított Betétadat, KBB adatállományok vizsgálata

Elvárások:

- Konzolidált Adat rekordszerkezetének leírása
- OBA által kiadott Útmutató a konzolidált betétadat előállításához
- Kérdések-válaszok a KBB Útmutatóval kapcsolatban (www.oba.hu)

Jellemző hiányosságok:

- hibás struktúra, formai hibák
- logikai problémák
- hibás besorolások
- adathiányok
- azonosításra alkalmas adatok hiánya

KBB elemzések tapasztalatai

Észlelt hibák, hiányosságok I.

- a fájlok darabszáma (2 db: ügyfél és betét)
- a fájlok elnevezése (Giro kód{Ugyfel/Betet}ÉÉÉÉHHNN.csv)
- a fájlok kiterjesztése (csak .CSV formátum)
- nem az adatszerkezeti leírásnak megfelelő struktúra, pl. több oszlop, más fejléc elnevezés
- ügyfél- és betétazonosítók egyedisége nem valósul meg (formázási hibából, karakterek levágása miatt)

KBB elemzések tapasztalatai

Észlelt hibák, hiányosságok II.

- a konszolidált összeg képzésénél hibás képletezés
- negatív számok találhatóak (pl. kamatoknál, lejárt követelésnél, konszolidált összegnél) az állományban – a kamat visszaírás lejárt követelések között jelenjen meg)
- hibás megszolgált kamat feltüntetés
- zárolt betétként feltüntetett összeg meghaladja a betét és a kamat összegét
- nem megfelelő devizaárfolyam alkalmazás
- hibás kamatadó mérték

KBB elemzések tapasztalatai

Észlelt hibák, hiányosságok III.

- nem biztosított ügyfelek, technikai számlák kiszűrése nem valósul meg
- ügyfél-többszöröződés, egy ügyfél több KBB azonosítóval szerepel
- hibás ügyféltípusba sorolások
- adathiányok
- azonosításra alkalmas adatok hiánya
- feltöltött adatok, azonban azonosításra nem alkalmazhatók (pl. rövidítések, levágásra kerül a szavak vége)

KBB elemzések tapasztalatai

Észlelt hibák, hiányosságok IV.

- nincs többszörös kártalanítási jogcímmel rendelkező ügyfél az adatállományban, mivel többszörös kártalanítás jogcímet megalapozó információk nem kerültek rögzítésre a rendszerben (közösségi betétek, örökölt betétek kezelése)
- többszörös kártalanítási jogcím használata akkor is, ha az ügyfélnek csak örökölt betéte van
- nincs elhunytként nyilvántartott ügyfél, erre vonatkozó információ nem kerül rögzítésre a rendszerben
- a kamatadó oszlopban értékek kerültek feltüntetésre kamatadó fizetésre nem kötelezett vállalkozások esetén is

OBA díjbevallás ellenőrzése

elsődleges ellenőrzés OBA által
(új bevallási nyomtatvány segédlettel www.oba.hu)

díjcsökkentő tételek meghatározása, kimutatása

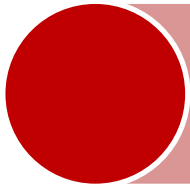
adatok dokumentálása, az ellenőrzés rendelkezésére
bocsátása

díjbevallás készítés folyamatának leírása, ellenőrzése

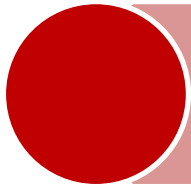
tapasztalatok általában kedvezőek

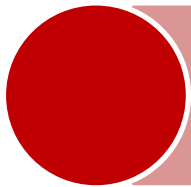
Ügyfél-tájékoztatás vizsgálata

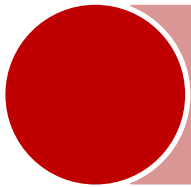
egyedi, időszaki értesítők

szerződések keretében megjelenítendő
tájékoztatás és figyelemfelhívások

tájékoztató anyagok rendelkezésre állása

fogyasztóvédelmi embléma alkalmazása

Egyedi, időszaki értesítők

- Hpt. 206. § (6) bekezdés szerinti időszakos, évente teljesítendő tájékoztatási kötelezettség: OBA által meghatározott formában a betétes biztosított betéteinek összevont egyenlegéről és a betétbiztosítási összegéről kimutatást kell készíteni és az ügyfél rendelkezésére kell bocsátani (postai, elektronikus).
- A tájékoztatás teljesíthető úgy is, ha az ügyfél figyelmét írásban (számlakivonat, hirdetmény útján) felhívják arra, hogy az ügyfél-tájékoztatót személyesen átveheti a fiókban, kirendeltségen. (az OBA Igazgatótanácsának 31/2010. (IX. 22.) sz. határozata)
- Tapasztalatok kedvezőek

Szerződések keretében megjelenítendő tájékoztatás és figyelemfelhívások

- A betétügylet feltételeit tartalmazó üzletszabályzat tartalma (többek között tartalmaznia kell a betét biztosítottságára vonatkozó információt is. Hpt. 208. § g.)
- A szerződésnek tartalmaznia kell a Hpt. 100.§ (1) és a 100. § (2) c) pontjában foglalt rendelkezésekre történő figyelemfelhívást. (Hpt. 211. §)
- Az értékpapírszerű formában kiállított betéti okiraton kerüljön feltüntetésre, hogy az alapjául szolgáló szerződés takarékbetét szerződés (Hpt. 211. § (3))
- Vegyes tapasztalatok

A betétesek tájékoztatásának egyéb formái

- Általános, közérthető tájékoztatás a betétest érintő lényeges kérdésekről, így különösen a biztosított betéttípusokról, a biztosítás mértékéről, és arról, hogy milyen esetekben nem terjed ki a biztosítás a betétekre (Hpt. 204. § (1))
- Az Üzletszabályzat és az "Iránytű a betétbiztosításhoz" című tájékoztató füzet hozzáférhetősége a betétgyűjtés helyszínén
- 2012.03.01-től
 - Betétregiszter megszűnt
 - Betétbiztosítási fogyasztóvédelmi embléma bevezetésre került (nyomtatott, elektronikus és multimédiás ügyfél-tájékoztató eszközökön)
- Az embléma alkalmazását is figyelemmel kíséri a Felügyelet
- Tapasztalatok általában kedvezőek

Javaslatok

- KBB állomány „önellenőrzése” (szűrés, elemzés)
 - a KBB állomány és betétnyilvántartás összhangja (megszolgált kamat),
 - a KBB adatállomány útmutató szerinti formája és tartalma,
 - a KBB állományon keresztül áttekinthető a betétnyilvántartás ügyféladatainak rendelkezésre állása,
- adatminőség figyelemmel kísérése, folyamatos adattisztítás
- belső ellenőrzési vizsgálatok kiterjesztése a betétbiztosítási témakörökre
- kérdés, állásfoglalás OBA-tól bármikor kérhető

info@oba.hu

www.oba.hu

Köszönöm a figyelmet!

